Svar på skriftligt spörsmål SSS 337/2025 rd

Svar på skriftligt spörsmål om åtgärder mot varg som rör sig nära bebyggelse

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 337/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Kim Berg /sd m.fl.:

> Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att stärka myndigheternas möjligheter att snabbt ingripa i situationer där vargar upprepade gånger rör sig i eller nära bebyggelse och där människors och hus- och produktionsdjurs säkerhet hotas?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Vid jord- och skogsbruksministeriet tar vi medborgarnas oro över vargarna på allvar, till exempel oro till följd av situationer där vargar upprepade gånger rör sig nära bosättning eller nära produktionsdjur. Vargar orsakar också ekonomiska förluster för husdjursgårdar i form av skador orsakade av vargar samt oro för dem som arbetar i branschen. Vid jord- och skogsbruksministeriet följer och verkställer vi politiken för stora rovdjur enligt riktlinjerna i regeringsprogrammet. Enligt regeringsprogrammet: ”Rovdjurspolitiken ska skötas på ett sätt som också beaktar social hållbarhet. Stamvårdande jakt på stora rovdjur tryggas genom lagstiftningen. Det arbete som redan inletts för att möjliggöra stamvårdande jakt på varg fortsätter i enlighet med riksdagens beslut.”

Under hela denna regeringsperiod har jord- och skogsbruksministeriet aktivt arbetat och arbetar fortfarande för skadebaserad dispens för varg och andra stora rovdjur samt för att underlätta den stamvårdande jakten både på nationell nivå och på EU-nivå. Statsrådets förordning om dispens enligt jaktlagen ändrades i juli 2024 och ändringen av förordningen trädde i kraft den 12 juli 2024. Målet med ändringarna var att öka flexibiliteten för beviljande av så kallade skade- och säkerhetsbaserade dispenser särskilt i fråga om stora rovdjur.

Jord- och skogsbruksministeriet följer effekterna av statsrådets förordning. Den reviderade förordningen har fungerat bra. Med skade- och säkerhetsbaserade dispenser som beviljats med stöd av förordningen samt dispenser som beviljats i syfte att bevara den vilda faunan har man efter ikraftträdandet den 12 juli 2024 utanför renskötselområdet före jaktåret som började den 1 augusti 2025 avlägsnat sammanlagt 18 vargar som orsakat fara eller skada eller som fällts till följd av jakt på varghybrider som rört sig i området. Dessutom har man med dispenser som beviljats av

viltcentralen under samma tidsperiod avlägsnat tio individer som efter jakten har bekräftats vara varghybrider. Under det senaste jaktåret (fr.o.m. 1.8.2025) har man med skade- och säkerhetsbaserade dispenser avlägsnat tre vargar utanför renskötselområdet (uppgifterna har erhållits från Finlands viltcentral 30.10.2025). Under de tre jaktåren före förordningen har man med skadebaserade dispenser årligen kunnat avlägsna endast några vargar utanför renskötselområdet.

Finlands viltcentral kan på ansökan bevilja dispens för att avlägsna och fördriva vargar som orsakar skada eller utgör ett hot. Dessutom kan polisen med stöd av polislagen ge order om att avlägsna en varg som utgör ett hot eller en fara. I förvaltningsplanen för vargstammen (2019) tog man i bruk en tabell med fyra steg med vilken man fastställer beteende hos vargar som inte längre är skygga för människan. I förvaltningsplanen presenteras konkreta verksamhetströsklar för både polisen och Finlands viltcentral i situationer där vargens beteende orsakar fara eller utgör ett hot. Polisstyrelsen har i januari 2022 uppdaterat anvisningen om polisens behörighet och verksamhet i situationer som gäller stora rovdjur och vildsvin.

Man kan ansöka om material för rovdjursstängsel och få råd för att förebygga skador orsakade av vargar hos Finlands viltcentral. Jord- och skogsbruksministeriet beviljar Finlands viltcentral årligen cirka 500 000 euro för förhindrande av rovdjursskador. Med anslaget har man i huvudsak skaffat stora rovdjursstängsel.

Det är viktigt att man även regionalt informerar om vargsituationen och erbjuder husdjursgårdarna i området stöd för att förebygga skador. Runtom i Finland har man grundat regionala revirsamarbetsgrupper som samordnas av Finlands viltcentral och där olika intressentgrupper sinsemellan kan diskutera frågor som gäller vargar. Grupperna har bland annat i uppgift att skapa en helhetsbild av vargsituationen i området och planera åtgärder samt stödja genomförandet av dem. Även Finlands viltcentrals regionkontor och viltcentralens specialister på stora rovdjur erbjuder rådgivning i frågor som gäller vargar med beaktande av regionala och lokala särdrag.

Den 7 maj 2025 godkände Europaparlamentet en ändring av vargens skyddsstatus. Vargen flyttades från bilaga 4 till bilaga 5 i habitatdirektivet. Detta innebär att vargen inte längre är en art som kräver noggrant skydd i direktivet. Jord- och skogsbruksministeriet påverkade och arbetade aktivt för att vargens skyddsstatus skulle ändras på EU-nivå.

För närvarande bereder jord- och skogsbruksministeriet en ändring av vargens skyddsstatus i den nationella lagstiftningen samt förberedelser för vargjakt inför den kommande vintern. Det föreslås att jaktlagen ändras så att stamvårdande jakt på varg möjliggörs som kvotjakt. Genom jakt på varg kan man vid sidan av andra åtgärder hantera problem och skador som orsakas av vargar. Remisstiden för regeringens proposition om ändring av jaktlagen gick ut den 24 oktober och ska överlämnas till riksdagen så att lagstiftningen kan träda i kraft i början av 2026. Preliminärt är målet med beredningen att tillåta jakt på minst 65 vargar under den kommande vinterns jaktsäsong. I

beredningen beaktas Naturresursinstitutets senaste uppskattning av vargstammen samt referensvärdet för en gynnsam skyddsnivå för vargen i Finland.

Målet för jord- och skogsbruksministeriet är att åstadkomma en ny och långvarig lösning för förvaltningen av vargstammen. I den kan man genom hållbar jakt på varg på lång sikt hantera de problem och olägenheter som vargen orsakar och dessutom säkerställa att vargstammen hålls på en gynnsam skyddsnivå. Som en del av utvecklingen av förvaltningen av vargstammen uppdateras förvaltningsplanen för vargstammen, som beskriver målen och åtgärderna för förvaltningen av vargstammen i Finland.

Helsingfors 7.11.2025

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah